

VERSLAVINGSPOEZIE

DEEL I: DE POSITIEVE KANTEN VAN MIDDELENGEBRUIK

Hans Vlek

Medisch

De poëzie is een vreemd wonder
'n verslaving aan 't stil gezang
van bomen en de witte bloemen der tabak
rust van vissers eenzaam op hun vlonder
Ze is 'n comforterend ongemak
en blijft je bij, 'n leven lang
men kan beslist niet zonder.

Verslaving aan poëzie als 'comforterend ongemak', zo schrijft Hans Vlek; maar in één zin door lijkt die verslaving er ook een te zijn aan de witte bloemen en waarschijnlijk vooral aan de bladeren van tabak. Hans Vlek debuteerde in 1965 debuteerde als achttienjarige met de dichtbundel met de titel: *Anatomie voor Moordenaars*. Een aansprekende titel voor geneeskundigen. Vlek reisde jaren rond als hippie in Marokko, en over hem werd een documentaire gemaakt met de titel 'de goddelijke gekte'.

SAMENGESTELD DOOR COES DELPRAT

VERSLAVINGSPOEZIE I

Hans Vlek

Acid

als wij high zijn
kijken mijn ogen
onder je huid je open
lichaam binnen en ik warm
me warmer aan je hart
dat kloppend de kamer vult

we hebben niets te klagen
of te vragen meer. Wat
je maar wilt, het zal gebeuren.
ik vertel je een verhaal van kleuren
die licht gaan geven als je lacht
Het paradijs komt onverwacht

Daarboven twee kleuters
op een zwerfend bed, door liefde
stralend neergezet, lerend
hoe ik lachen moet en
elke porie wakker houdend
om dit taallos te beleven

Ik weet wat je denkt en jij
weet het van mij, één gedachte,
samen vrij en zichtbaar in het licht.
Er is nu geen gedicht te schrijven:
poëzie voltrokken aan den lijve
je vingertoppen vullen me met goud.

Aantrekkelijk mooi beschrijft Hans Vlek de intensiteit van zintuiglijkheid 'wanneer zij high zijn', in het gedicht *Acid*, voor degenen die niet zo thuis zijn in de benamingen van verschillende drugs: LSD.

Ramona Maramis

Lachkik

uitermate ontspannen loop ik
door de ruimtelijke haag van vrienden en supermarktverlichting
de zon verspeelt zijn kansen in mijn dichtgewaaide jas
ik spring op mijn skeelers
en ontwijk zodoende schildpadden van het schooltje
om de hoek

mag ik uitlachen
me verbazen over zoveel pracht
op een kleine dag als deze
dat ik contouren zie
zonder joint in de linkerhoek van mijn mond
zie ik muppets in het keukenraam

schat, geef mij die theedoek nou maar
dan veeg ik de supermarkt wel
uit die dichtgewaaide schildpadden van jou

Enkele decennia later dan Hans Vlek beschreef Ramona Maramis (1968) welke uitwerking de joint heeft op haar ik-figuur (en wat er gezien wordt wanneer die joint niet in de mondhoek hangt). Maramis beschouwt zichzelf als een linguïstische omnivoor, ze scharrelt in de taal. Van dichter tot internetredacteur en tot politiek publiekscommunicator.

De schildpadden plaatsens dit in de tijd. We horen luchtigheid, lacherigheid, onbestaanbare woordcombinaties, maar ook weer overzicht 'op deze dag dat ik contouren zie'. De haag van vrienden en supermarktverlichting, een prozaïsche woordkeus van ontzuivering. (Ontzuiverend, op zichzelf is dat een heel intrigerend woord')

Rien Vroegindewij

Des avonds

Des avonds voor het open raam rookt hij zijn joint
Zacht ruist het ritselen van de struiken in de tuin,
waarin de duisternis aan komt waaien over het lover
om tweedracht tussen dag en nacht te zaaien, zover
de maan daar niet tussen komt geschoven boven de nacht
de mand van de grappenmaker staat open, niemand lacht
er luid, de clown verkoopt zijn huid te duur, dit uur
vol vuur en stil plezier en wingerds aan de muur.

Er is ook een ander beeld van het roken van een joint, zoals de Rotterdamse dichter Rien Vroegindewij schetst (1944). Van Vroegindewij verscheen in 2009 verzameld werk onder de titel *Later wordt alles echter*, met daarbij een documentaire *Gaandeweg*. De titels als poëzie op zichzelf.

Jan Elburg

Op een avond in mei

Bezig met drinken, bezig met dansen in ernst
Wat zocht ik: niemand meer leven, mijzelf.
Met mijn ogen tien vadem diep
en als altijd, tien glazen diep, mijn mond

Nesten van koesterend water overal
los in het lege. Ook door een droom heen
ontoegankelijk
Het is daarover dat ik steeds weer vertel

‘Mijn gezicht is de neerslag van een vrouw
mijn gezicht is de schaduw van een onbekende
vrouw die zich zaait in vele gedaantes.’

Een drinken en dansen in ernst
Dikwijls mijzelf, vluchtend mijzelf, parend
mijzelf op mijzelf proberend.
een ekster van fluidum om koud blauw vuur.

Zo leeft een mens bij tijd en wijle.
Haperend naar liefde als naar adem.
Oud als een heel jonge jongen.
Onbeproefd goud in ongeproefd water.

Nog een gedicht over geestverruiming - verhoogde sensitiviteit - nu van Jan Elburg: op een avond in mei. Jan Elburg was één van de vijftigers, en daarbij beeldend kunstenaar. Jan Elburg was degene ‘...die scherper ziet door taal’. Vóór de oorlog werkte hij als chemisch laborant en nadien onder andere als leraar materiaalkunde, ruimtelijke vormgeving en met de heerlijk klinkende functieomschrijving: ‘kleurverkenning’, aan de latere Rietveld Academie.